

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	59 §	23.6.2021
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	18 §	15.9.2021
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	34 §	20.10.2021

§ 104

Asianro 5093/12.03.01.05/2021

## Vastaus valtuustoaloitteeseen / Lapsi- ja perheohjelma Kuopioon

### Päätöshistoria

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 23.6.2021 59 §

#### **Vs. kansalaistoiminnan palveluiden päällikkö Sirpa Niemi Kansalaistoiminta**

Kuopion keskustan valtuustoryhmä on laatinut valtuustoaloitteen (25.4.2021) Lapsi- ja perheohjelman laatimiseksi Kuopioon. Aloitteessa nostetaan esiin 23.3.2021 julkaistu kansallinen lapsistrategia, jonka kolme keskeistä näkökulmaa ovat; lasten oikeuksien kunnioittaminen, lasten vahva huomioonottaminen yhteiskunnassa ja lasten hyvinvoinnin tukeminen. Valtuustoaloitteessa ehdotetaan lapsi- ja perheohjelman laatimista, jossa kiinnitetään erityistä huomiota lapsiperheköyhyyden ehkäisyyn, vähävaraisten ja/tai syrjäytymisvaarassa olevien perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseen ja yleisesti vanhemmuuden tukemiseen.

Kuopiossa on juuri käynnissä Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (2010/1326) mukaisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatiminen. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma koostuu kuopiolaisten hyvinvoinnin nykytilaa kuvaavasta kertomusosiosta ja suunnitelmaosista, jossa esitetään tavoitteet ja toimenpiteet seurantamittareineen hyvinvoinnin edistämiseksi. Suunnitelmaosan tavoitteet pohjautuvat havaittuihin hyvinvoinnin haasteisiin.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteydessä päätetään myös Oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin (2013/1287) sekä Lastensuojelulakiin (2007/417) kirjatusta lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta. Osana valtuustokaudelle 2021-2025 laadittavaa hyvinvointikertomus ja -suunnitelmaa päätetään myös ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta, jonka taustalla on Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (2015/523). Arjen turvallisuuden edistämisen suunnittelua kunnissa ohjaa sisäministeriön "Turvallisuutta kaikkialla -paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset" ja myös tämä huomioidaan osana hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Tuomalla näitä samansisältöisiä suunnitelmia yhteen, tavoitteena on sujuvoittaa ja selkeyttää työskentelyä.

Työn alla oleva hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyödyntää Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelman näkökulmia ja sisältää tavoitteita sekä toimenpiteitä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kuopiossa valmistellaan parhaillaan myös lapsi- ja nuorisopoliittista ohjelmaa, jossa näihin valtuustoaloitteen kysymyksiin esitetään ratkaisuja.

**Esitys**

Esitän, että hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää antaa edellä esitetyn lausunnon vastauksena valtuustoaloitteeseen.

## Liitteet

5093/2021-3 Valtuustoaloite  
5093/2021-3 Allekirjoitukset  
5093/2021-3 Vaikutusten arviointi

Valmistelija

Tanja Tilles-Tirkkonen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2506

**Päätösehdotus**

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Saarinen

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä vs. kansalaistoiminnan palveluiden päällikön esityksen.

**Päätös**

Esittelijä veti asian pois esityslistalta.

---

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 15.9.2021 18 §

**Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 15.9.2021****Hyvinvointikoordinaattori Tanja Tilles-Tirkkonen:**

Kuopion keskustan valtuustoryhmä on laatinut valtuustoaloitteen (25.4.2021) Lapsi- ja perheohjelman laatimiseksi Kuopioon. Aloitteessa nostetaan esiin 23.3.2021 julkaistu kansallinen lapsistrategia, jonka kolme keskeistä näkökulmaa ovat lasten oikeuksien kunnioittaminen, lasten vahva huomioonottaminen yhteiskunnassa ja lasten hyvinvoinnin tukeminen. Valtuustoaloitteessa ehdotetaan lapsi- ja perheohjelman laatimista, jossa kiinnitetään erityistä huomiota lapsiperheköyhyyden ehkäisyyn, vähävaraisten ja/tai syrjäytymisvaarassa olevien perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseen ja yleisesti vanhemmuuden tukemiseen.

Kuopion kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 21.6.2021 hyväksynyt Kuopion uuden laajan hyvinvointikertomuksen, joka sisältää alueen asukkaiden hyvinvoinnin tilaan pohjautuen yhteensä 13 tavoitetta hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Tavoitteissa nousee esiin muun muassa vanhemmuuden tukeminen, mielekkään tukemisen ja kokemisen mahdollinen kaikille tulotasosta riippumatta sekä työllisyyden ja työkyvyn tukeminen. Syksyllä 2021 päätöksentekoon tulevassa hyvinvointisuunnitelmassa linjataan toimenpiteitä hyvinvoinnin edistämisen tavoitteiden toteutumiseksi. Kuopion hyvinvointikertomus ja -suunnitelma pohjautuu Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelman näkökulmiin ja toimii osaltaan tämän strategisen ohjelman arvioinnin työvälineenä.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteydessä päätetään myös Opilas- ja opiskelijahuoltolakiin (2013/1287) sekä Lastensuojelulakiin (2007/417) kirjatusta lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta. Osana valtuustokaudelle 2021-2025 laadittavaa hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa päätetään myös ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta, jonka taustalla on Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (2015/523). Arjen turvallisuuden edistämisen suunnittelua kunnissa ohjaa sisäministeriön "Turvallisuutta kaikkialla –paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset" ja myös tämä huomioidaan osana hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Tuomalla näitä samansisältöisiä suunnitelmia yhteen, tavoitteena on sujuvoittaa ja selkeyttää työskentelyä.

Uusi valtuustokaudelle 2021-2025 laadittava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma tukee ja ohjaa myös muiden hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien laadintaa. Kuopiossa valmistellaan parhaillaan muun muassa kasvatus- ja koulutuspoliittista ohjelmaa. Hyvinvointisuunnitelman sisältämiä tavoitteita ja toimenpiteitä liittyen arjen fyysiseen aktiivisuuteen, mielekkääseen tekemiseen ja kokemiseen sekä osallisuuteen sen sijaan syvennetään strategisista linjauksista konkreettisemmaksi käytännön toiminnaksi Liikkuva Kuopio, ja Kulttuuri Kuopio ohjelmien sekä Meidän Kuopio periaatteiden avulla.

Valtuustoaloitteesta esitetään, että lapsi- ja perheohjelman teon yhteydessä on myös kehitettävä lapsivaikutusten arvioinnin prosessia niin, että lapsia ja nuoria aidosti kuullaan heitä koskevissa päätöksenteon vaiheissa.

Kuopio on hakeutumassa mukaan Unicefin lapsiystävällinen kunta - mallin toteuttamiseen. Hakeutumisesta on tehty valtuustoaloite ja Kuopion kaupunginhallitus on 31.5.2021 kokoukseen puoltanut malliin hakeutumista. Malliin mukaan lähtemisen ja toimintamallista saatavan tuen nähdään tukevan Kuopion strategian mukaisten tavoitteiden toteutumista mukaan lukien lasten oikeuksien ja osallisuuden vahvistuminen. Malliin mukaan lähteminen nähdään edistävän myös Kansallisen lapsistrategian ja YK:n lasten oikeuksien sopimuksen tavoitteiden toteutumista Kuopiossa. Kuopion kaupunki toivoo Unicefin lapsiystävällisen kunta -toimintamallin tarjoavan tukea lasten ja nuorten oikeuksien ja osallisuuden vahvistamiseen. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten oikeudet ja osallisuus toteutuvat kaikessa kaupungin toiminnassa.

Kuopiossa on käytössä päätöksenteossa vaikutusten ennakoarviointi, jossa yhtenä arvioitavana kohtana on ihmisvaikutusten arviointi myös ikäryhmittäin. Osassa päätöksiä vaikutuksia arvioidaan pääosin asiantuntijoiden näkökulman pohjalta ja isompien aiheiden osalta lasten osallistumisen merkitys korostuu. Esimerkkinä nostettakoon esiin Vehmersalmen nuorisotalo Majakka, jossa nuoret ovat olleet mukana jo ensivaiheesta lähtien ja Kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman laatinen, jonka laadintaa on niin ikään osallistunut vahvasti lapset ja nuoret. Myös arjen toiminnoissa kuten varhaiskasvatus- ja kouluympäristöissä lasten osallisuus on vahvistunut, josta kertoo myös kouluterveyskyselyn (vuosien 2017 ja 2019) tulokset. Kuopiosta puuttuu kuitenkin yhtenäinen ohjeistus lapsivaikutusten arviointiin ja laajemmin toimintamallit lasten osallistamiseen. Myös tämän kehittämiseksi Kuopio toivoo tukea Unicefin lapsiystävällinen kunta malliin hakeutumisesta. Unicef lapsiystävällisessä kunta toimintamallissa kehittämistyön pohjana on alueella havaitut kehittämiskohteet, jotka määritetään mallin nykytilan arvioinnin pohjalta ja kehittämiskohteiden pohjalta johdetut tavoitteet sekä toimenpiteet.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet

5093/2021-3 Valtuustoaloite  
5093/2021-3 Allekirjoitukset  
5093/2021-3 Vaikutusten arviointi

Valmistelija

Tanja Tilles-Tirkkonen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2506

**Päätösehdotus**

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta merkitsee valmistelutilanteen tiedoksi.

**Päätös**

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tanja Tilles-Tirkkonen esitteli asiaa ja lautakunta päätti jatkaa keskustelua §:n 20 "Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen vuoden 2022 talousarvioesityksen valmistelutilanne" jälkeen.

Esittelyn jälkeen lautakunta päätti käsitellä seuraavaksi §:n 16 "Kuopion taidemuseon kokoelmasäilytystilojen hankesuunnitelma".

Tanja Tilles-Tirkkonen saapui kokoukseen klo 16.23 ja poistui klo 18.42.

---

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 20.10.2021 34 §

**Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 20.10.2021****Hyvinvointikoordinaattori Tanja Tilles-Tirkkonen:**

Kuopion keskustan valtuustoryhmä on laatinut valtuustoaloitteen (25.4.2021) Lapsi- ja perheohjelman laatimiseksi Kuopioon. Aloitteessa nostetaan esiin 23.3.2021 julkaistu kansallinen lapsistrategia, jonka kolme keskeistä näkökulmaa ovat lasten oikeuksien kunnioittaminen, lasten vahva huomioonottaminen yhteiskunnassa ja lasten hyvinvoinnin tukeminen. Valtuustoaloitteessa ehdotetaan lapsi- ja perheohjelman laatimista, jossa kiinnitetään erityistä huomiota lapsiperheköyhyyden ehkäisyyn, vähävaraisten ja/tai syrjäytymisvaarassa olevien perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseen ja yleisesti vanhemmuuden tukemiseen.

Kuopion kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 21.6.2021 hyväksynyt Kuopion uuden laajan hyvinvointikertomuksen, joka sisältää alueen asukkaiden hyvinvoinnin tilaan pohjautuen yhteensä 13 tavoitetta hyvinvoinnin

ja terveyden edistämiseksi. Tavoitteissa nousee esiin muun muassa vanhemmuuden tukeminen, mielekkään tukemisen ja kokemisen mahdollinen kaikille tulotasosta riippumatta sekä työllisyyden ja työkyvyn tukeminen. Syksyllä 2021 päätöksentekoon tulevassa hyvinvointisuunnitelmassa linjataan toimenpiteitä hyvinvoinnin edistämisen tavoitteiden toteutumiseksi. Kuopion hyvinvointikertomus ja -suunnitelma pohjautuu Hyvinvoiva Kuopio 2030 -ohjelman näkökulmiin ja toimii osaltaan tämän strategisen ohjelman arvioinnin työvälineenä.

Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteydessä päätetään myös Opilas- ja opiskelijahuoltolakiin (2013/1287) sekä Lastensuojelulakiin (2007/417) kirjatusta lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta. Osana valtuustokaudelle 2021-2025 laadittavaa hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa päätetään myös ehkäisevän päihdetyön suunnitelmasta, jonka taustalla on Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (2015/523). Arjen turvallisuuden edistämisen suunnittelua kunnissa ohjaa sisäministeriön "Turvallisuutta kaikkialla –paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset" ja myös tämä huomioidaan osana hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Tuomalla näitä samansisältöisiä suunnitelmia yhteen, tavoitteena on sujuvoittaa ja selkeyttää työskentelyä.

Uusi valtuustokaudelle 2021-2025 laadittava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma tukee ja ohjaa myös muiden hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien laadintaa. Kuopiossa valmistellaan parhaillaan muun muassa kasvatus- ja koulutuspoliittista ohjelmaa. Hyvinvointisuunnitelman sisältämiä tavoitteita ja toimenpiteitä liittyen arjen fyysiseen aktiivisuuteen, mielekkääseen tekemiseen ja kokemiseen sekä osallisuuteen sen sijaan syvennetään strategisista linjauksista konkreettisemmaksi käytännön toiminnaksi Liikkuva Kuopio, ja Kulttuuri Kuopio ohjelmien sekä Meidän Kuopio periaatteiden avulla.

Valtuustoaloitteesta esitetään, että lapsi- ja perheohjelman teon yhteydessä on myös kehitettävä lapsivaikutusten arvioinnin prosessia niin, että lapsia ja nuoria aidosti kuullaan heitä koskevissa päätöksenteon vaiheissa.

Kuopio on hakeutumassa mukaan Unicefin lapsiystävällinen kunta - mallin toteuttamiseen. Hakeutumisesta on tehty valtuustoaloite ja Kuopion kaupunginhallitus on 31.5.2021 kokoukseen puoltanut malliin hakeutumista. Malliin mukaan lähtemisen ja toimintamallista saatavan tuen nähdään tukevan Kuopion strategian mukaisten tavoitteiden toteutumista mukaan lukien lasten oikeuksien ja osallisuuden vahvistuminen. Malliin mukaan lähteminen nähdään edistävän myös Kansallisen lapsistrategian ja YK:n lasten oikeuksien sopimuksen tavoitteiden toteutumista Kuopiossa. Kuopion kaupunki toivoo Unicefin lapsiystävällisen kunta -toimintamallin tarjoavan tukea lasten ja nuorten oikeuksien ja osallisuuden vahvistamiseen. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten oikeudet ja osallisuus toteutuvat kaikessa kaupungin toiminnassa.

Kuopiossa on käytössä päätöksenteossa vaikutusten ennakoarviointi, jossa yhtenä arvioitavana kohtana on ihmisvaikutusten arviointi myös ikäryhmittäin. Osassa päätöksiä vaikutuksia arvioidaan pääosin asiantuntijoiden näkökulman pohjalta ja isompien aiheiden osalta lasten osallistumisen merkitys korostuu. Esimerkkinä nostettakoon esiin Vehmersalmen nuorisotalo Majakka, jossa nuoret ovat olleet mukana jo ensivaiheesta lähtien ja Kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman laatinen, jonka laadintaa on niin ikään osallistunut vahvasti lapset ja nuoret. Myös arjen toiminnoissa kuten varhaiskasvatus- ja kouluympäristöissä lasten osallisuus on vahvistu-

nut, josta kertoo myös kouluterveyskyselyn (vuosien 2017 ja 2019) tulokset. Kuopiosta puuttuu kuitenkin yhtenäinen ohjeistus lapsivaikutusten arviointiin ja laajemmin toimintamallit lasten osallistamiseen. Myös tämän kehittämisessä Kuopio toivoo tukea Unicefin lapsiystävällinen kunta malliin hakeutumisesta. Unicef lapsiystävällisessä kunta toimintamallissa kehittämistyön pohjana on alueella havaitut kehittämiskohteet, jotka määritetään mallin nykytilan arvioinnin pohjalta ja kehittämiskohteiden pohjalta johdetut tavoitteet sekä toimenpiteet.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet

5093/2021-3 Valtuustoaloite  
5093/2021-3 Allekirjoitukset  
5093/2021-3 Vaikutusten arviointi

Valmistelija

Tanja Tilles-Tirkkonen  
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2506

**Päätösehdotus**

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä esityksen osaltaan ja esittää kaupunginhallituksella esityksen hyväksymistä.

**Päätös**

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Tanja Tilles-Tirkkonen osallistui kokoukseen klo 17.21 – 17.25 asian käsittelyn ajaksi.

---

Kasvun ja oppimisen lautakunnan päätös 19.10.2021 § 36 valtuustoaloitteen käsittelystä on viiteaineistona.

Vaikutusten arviointi

Liitteenä

Liitteet

10 5093/2021-3 Valtuustoaloite  
11 5093/2021-3 Allekirjoitukset  
12 5093/2021-3 Vaikutusten arviointi

Viiteaineisto

1 5093/2021 Vastaus valtuustoaloitteeseen Lapsi- ja perheohjelma Kuopioon, kasvun ja oppimisen lautakunta 19.10.2021 § 36

**Päätösehdotus**

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen.

**Päätös**

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

**KUOPIO**

**Kuopion kaupunki**  
Kaupunginhallitus

**Pöytäkirja**

01.11.2021

33/2021 8 (8)

104 §